

"YASHIL IQTISODIYOT
VA TARAQQIYOT"

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI:
"O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASI

23-24
OKTYABR

23-24
OCTOBER
2025

2030
UZBEKISTAN
STRATEGY

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI

IV GLOBAL VA
UZBEKISTON –
2030 STRATEGIYASI
DUNYO
IQTISODIYOT
TRENDLARI
2025

FORUM

GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI:
"O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASI

GLOBAL AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS: "UZBEKISTAN-2030" STRATEGY

ГЛОБАЛЬНЫЕ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ:
СТРАТЕГИЯ «УЗБЕКИСТАН –2030»

YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT

2025

ELEKTRON ILMIY JURNAL

MAXSUS SON

- MACROECONOMIC STABILITY
- LABOR MARKET IN THE GREEN ECONOMY
- GLOBAL ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
- GREEN INVESTMENT AND FINANCING
- GREEN TECHNOLOGIES
- ECO-TOURISM
- GREEN INNOVATIONS

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

TASHKENT
STATE
UNIVERSITY OF
ECONOMICS

2nd CONFERENCE
BANKING /
FINANCIAL
DIRECTION
THE PRIVATE

BANK-MOLIYA TIZIMI
VA XUSUSIY SEKTORNI
RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI

2030

**TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: “O‘ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASI FORUMI

(MAXSUS SON)

TOSHKENT–2025

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

ISBN: 978-9910-8110-8-1

UO'K: 004.89(575.1)(062)

KBK: 32.813(5O')ya1

T 97

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayeich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INNOVATSION SIYOSATNI AMALGA OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI – OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASI, RAQAMLI MODERNIZATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARI.....	13
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich	
O'ZBEKISTON YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHI: ZARURAT, MAQSADI VA AYRIM MUAMMOLARI, YECHIMLAR	16
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna	
FAN, TA'LIM VA ISHLAB CHIQARISHDAGI SO'NGGI TENDENSIYALAR VA INNOVATSIYALAR	25
To'ychiyev Olimjon Alijonovich	
QURILISH TASHKILOTLARIDA KREDITGA LAYOQATLILIKNI BAHOLASHNI RAQAMLASHTIRISH	30
Mavlanov Normo'min Normamatovich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA DAVLAT XARIDLARINI SAMARALI TASHKIL ETISHDA ELEKTRON SAVDOLARNING AHAMIYATI.....	37
Turabov Sarvar Abdumalikovich	
O'ZBEKISTONNI MINTAQAVIY TA'LIM VA ILM-FAN HABIGA AYLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	41
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	
HUDUDIY RIVOJLANISH STRATEGIYALARIGA INNOVATSION KOMPONENTLARNI INTEGRATSIYA QILISH USULLARI	46
Muminov Fazliddin Xusniddin o'g'li	
OROL DENGIZI MEROSI: EKOLOGIK FOJIANI BARQAROR EKOTURIZM IMKONIYATLARIGA AYLANTIRISH	52
Zufarova Nozima	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	60
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna	
O'ZBEKISTONDA ISHCHI KUCHI BOZORINING TAKRORIY AMAL QILISHINING NAZARIY JIHATLARI	66
Mamaraximov B.E.	
BANK-MOLIYA TIZIMIDA QIMMATLI QOG'OZLAR VA MOLIYAVIY INSTRUMENTLARDAN FOYDALANISH ORQALI GAROV DIVERSIFIKATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	70
Xolbozorov Husniddin Norbek o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATIDA MARKETINGNING INNOVATSION KONSEPSIYALARI.....	76
Jumayev Olimjon Sadulloyevich, Axmedova Shoxsanam Sindbod qizi	
SAVDO KORXONALARIDA EKOLOGIK MAHSULOTLARNI TARG'IB QILISH VA SOTISHNI RAG'BATLANTIRISH USULLARI	84
Jalalova Dildora Jamolovna	
DIRECTIONS OF FORMING AND PROVIDING A COMPETITIVE EXPORT-ORIENTED ECONOMY IN UZBEKISTAN	87
Asatullaev Khurshid Sunatullaevich, Nasirkhodjaeva Dilafruz Sabitkhanovna, Abdullayeva Madina Kamilovna	
FROM SCIENCE TO BUSINESS: HOW UNIVERSITIES STIMULATE INNOVATION	94
Prof. A. Bobozhonov, Prof. A.M. Shatre, Assoc. Prof. V. Kirilova Vladimirova, prof. R.Kh. Karlibaeva	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN TECHNOLOGIES IN UZBEKISTAN BASED ON ADVANCED INTERNATIONAL EXPERIENCE	100
Otamuratov Sarvar	
SPECIFIC FEATURES OF MIGRATION FROM UZBEKISTAN AND PROSPECTS FOR ORGANIZATIONAL IMPROVEMENT	105
Sabirova Lola Shavkatovna, Shaislamova Nargiza Kabilovna	

KORXONA BARQAROR AXBOROT TIZIMINI YARATISH QIYINCHILIKLARI.....	112
Abidov Abdujabbar Abduxamidovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIGA FOIZ RISKINING TA'SIRI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	119
Isakov.J.Ya	
CREATION OF A MECHANISM FOR THE DEVELOPMENT AND INTRODUCTION OF A MODEL OF COMPLETE TRANSITION TO THE NETZERO ENERGY SYSTEM IN UZBEKISTAN	127
Makhmudova Guljakhon N., Gulomova Nigora Farxadovna	
УСИЛЕНИЕ ВОЗДЕЙСТВИЯ ХОЗЯЙСТВЕННОГО МЕХАНИЗМА НА СТОИМОСТНУЮ ОЦЕНКУ ОСНОВНЫХ ФАКТОРОВ ПРОИЗВОДСТВА.....	133
Алишер Расулев, Сергей Воронин	
РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В РАЗВИТИИ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПЕРСПЕКТИВА И ПРИКЛАДНЫЕ РЕШЕНИЯ ДЛЯ ИХ ПЕРЕХОДА К МСФО.....	143
Эргашева Шахло Тургуновна	
DEVELOPMENT PROSPECTS OF AGRICULTURAL ECONOMIC ACTIVITY UNDER DIGITAL TRANSFORMATION	151
Boburjon Vafoev	
ENERGETIKA TIZIMIDAGI KORXONALAR MOLIYAVIY HOLATINING TAHLILI.....	157
Matnazar Yusupovich Raximov	
АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ	162
Очилова Хилола Фармоновна	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR	167
Abdullayev Suyun Artikovich	
THE INTERCONNECTION BETWEEN DIGITAL LEARNING PLATFORMS AND THE DIGITAL ECONOMY.....	171
Kuchkarov Takhir Safarovich, Kholmonov Shodiyor Karshiboyevich	
BANK-MOLIYA TIZIMI VA XUSUSIY SEKTORNI RIVOJLANTIRISHDA YANGI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA BANK FAOLIYATINI RAQAMLASHTIRISH IMKONIYATLARI	174
Norov Akmal Ruzimamatovich	
РАЗВИТИЕ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И ЧАСТНОГО СЕКТОРА В РАМКАХ ПЕРСПЕКТИВ ВСТУПЛЕНИЯ ВО ВСЕМИРНУЮ ТОРГОВУЮ ОРГАНИЗАЦИЮ	180
У.А.Юлдашева	
ЗЕЛЕННЫЕ ПОТРЕБИТЕЛИ - ПУТИ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕННОГО РОСТА В РАМКАХ УСТОЙЧИВОЙ ЭКОНОМИКИ	185
Дехканова Наргиза Шарифовна	
ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ АУДИТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	192
Ходжаева М.Х.	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	199
Akbarova Barno Shuxratovna	
SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH THROUGH TOURISM UNDER THE GREEN ECONOMY FRAMEWORK	204
Jumayev Akbar Mahmudovich	
MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA BANK TIZIMINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	210
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA MINTAQAVIY SANOAT KORXONALARIDA KORPORATIV MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OPTIMALLASHTIRISH	216
Matrizayeva Dilaram Yusupbayevna	
UZBEKISTAN AT THE CROSSROADS OF HISTORY AND GREEN INNOVATION: FROM THE GREAT SILK ROAD TO A SUSTAINABLE FUTURE	220
Avalova Gulshod Murodullayevna	

ГЛАВНЫЕ ВЕКТОРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	226
Абдуллаева М.К.	
ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN THE INDUSTRIAL CLUSTERS SYSTEM IN UZBEKISTAN: MODERN TRENDS AND DEVELOPMENT PROSPECTS.....	233
Kholikova Rukhsora Sanjarovna	
HUDUDDAGI KICHIK BIZNESNING SAMARALI TARKIBIY TUZILMASINI SHAKLLANTIRISHDA MUTASSADI TASHKILOTLARNING O'ZARO UYG'UN HARAKATINI TASHKIL ETISH.....	239
Sharipov Kuvondik Baxtiyorovich	
BUSINESS ANALYTICS IN HISTORICAL PERSPECTIVE: LESSONS FROM THE INDUSTRIAL REVOLUTION TO THE DIGITAL AGE	246
Burhanova Sabo Tulanovna	
"COST ENGINEERING"NING NAZARIY ASOSLARI VA UNI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI.....	252
Zayniddinova Umida Djalalovna	
FEATURES AND WAYS OF FURTHER DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY.....	256
Kobilov Alisher, Majidova Irodahon	
ПИЩЕВАЯ ИНДУСТРИЯ УЗБЕКИСТАНА: АГРАРНЫЙ ИМПУЛЬС, ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ И ЦЕНОВАЯ КОНЪЮНКТУРА.....	263
Юлдашев Голибжон Тургунович, Элдорбеков Гофурбек Искандарбек угли	
INCOME INEQUALITY AND MACROECONOMIC DETERMINANTS IN UZBEKISTAN: AN EMPIRICAL ANALYSIS	273
Muhammad Eid Balbaa, Marina Sagatovna Abdurashidova	
РЫНОК ТРУДА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	276
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
EKOLOGIK QO'RIQXONALARDA MONITORING JARAYONLARINING IQTISODIY VA TASHKILIY ANAMIYATI	282
Homidov Hamdam Hasan o'g'li	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	288
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
SUSTAINABLE TOURISM AND BIODIVERSITY PROTECTION: CASE OF UZBEKISTAN WITHIN THE UNESCO WORLD HERITAGE FRAMEWORK.....	294
Yuldasheva Dilnoza Ulugbekovna	
ПРАКТИЧЕСКОЕ ПРИМЕНЕНИЕ НЕЙРОМАРКЕТИНГА НА МАРКЕТПЛЕЙСАХ (WILDBERRIES, UZUM MARKET, ЯНДЕКС МАРКЕТ)	300
Юлдашев Жамшид Абрарович	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК СТИМУЛ РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА.....	309
Шаюсупова Наргиза Тургуновна	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANISHI O'ZBEKISTONNING XALQARO SAVDOSIGA VA IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TAHDID SIFATIDA.....	315
Mamatov Mamajan Ahmadjonovich	
SUG'URTA TASHKILOTLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH VA INNOVATSION SUG'URTA MAHSULOTLARINI JORIY QILISH MASALALARI	321
Xalikulova Gulzada Tadjimuratovna	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT BOZORIDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH ORQALI BARQAROR ISTE'MOLNI RAG'BATLANTIRISH	333
Eshmatov Sanjar Azimqulovich	
ИННОВАЦИОННЫЕ ЗЕЛЁНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ ОПЫТ И НАЦИОНАЛЬНАЯ ПРАКТИКА	337
Назарова Ра'но Рустамовна, Мусаева Гавхар Ахматжон кизи	
YASHIL IQTISODIYOTDA MEHNAT BOZORI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI	343
Homidjonov Fozilxon Umarxon o'g'li, Haydarov Kamoliddin Baratovich	

GREEN INVESTMENT: PATHWAYS TOWARD A SUSTAINABLE FUTURE.....	348
Odilova Sitara Sayfitdin kizi	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	351
Kutbitdinova Mohigul Inoyatovna	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA YASHIL TEXNOLOGIYALAR VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BARQAROR RIVOJLANISHGA TA'SIRI	356
Metyakubov Azamat Djumanazarovich	
ELEKTR SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	361
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
УЧЕТ ЗАТРАТ И МЕТОДЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ В НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ	368
Махкамова Саида Гайратовна	
MILLIY HISOBLAR TIZIMIDA INTELLEKTUAL MULK MAHSULOTLARINI MAKROIQTISODIY DARAJADA HISOBGA OLISHNING METODOLOGIK ASOSI.....	375
Sunnatov Muxtor Ne'matovich	
RENEWABLE ENERGY AND MACROECONOMIC STABILITY IN CENTRAL ASIA: PATHWAYS WITHIN THE GREEN ECONOMY	382
Khabibullo Abdullaev	
JAHON SUG'URTA AMALIYOTI ASOSIDA O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORIDA YANGI RIVOJLANISH YO'NALISHLARI.....	387
Abdimovminova Saodat Taxirjonovna	
INTEGRATING DATA SCIENCE INTO GREEN FINANCING AND ECO-INNOVATIONS: ACHIEVING THE GOALS OF UZBEKISTAN-2030	397
Norboev Odil Abraevich, Kungratov Ilmurod Kuzibay ugli	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINI DIVERSIFIKATSIYALASH AMALIYOTI VA ISTIQBOLLARI	404
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li	
СОЗДАНИЕ ЗЕЛЕННОГО ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО КОРИДОРА В ЕВРОПУ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ АЗЕРБАЙДЖАНА, КАЗАХСТАНА И УЗБЕКИСТАНА.....	411
Лала Гамидова Адиль, Арзуман Гусейнов Айдын	
MAHALLA TIZIMIDA AHOLINI OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARIGA BO'LGAN ISTE'MOL TALABLARI MODEL.....	419
S. Qulmatova	
AHOLI ICHKI MIGRATSIYASINING MEHNAT BOZORIGA TA'SIRINI STATISTIK O'RGANISH	427
Mirolimov Mirislom Mirshokir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	434
Jumaniyozova Mukaddas Yuldashevna	
ЗЕЛЁНЫЕ ФИНАНСЫ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНА	438
Фаттахова Муниса	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASI FAOLIYATINI DAVLAT TOMONIDAN MUVOFIQLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	444
Tuxtamishev Shodimurod Qurbonboyevich	
MARKETING TADQIQOTLARI ASOSIDA MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH	452
Xojiyev Elshod Yoqub o'g'li	
СПОСОБЫ УПРАВЛЕНИЯ НАУЧНЫМИ УЧРЕЖДЕНИЯМИ В ЦЕЛЯХ ПЕРЕХОДА НА РАЗРАБОТКУ ЗЕЛЕННЫХ ИННОВАЦИЙ	459
Юдаков Александр Андреевич	
O'ZBEKISTONNI JAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LISHINING OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHGA TA'SIRI	466
Axmedova N.A.	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KLASTERLAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI	471
Sherkulov Shohruh Erkin o'g'li	
DEVELOPMENT SCENARIOS OF UZBEKISTAN'S ACTIVE LABOR FORCE UNTIL 2030 AND THEIR ECONOMIC IMPLICATIONS	476
Ganiev Bakhtiyor Zulfikor ugli, Rakhmonov Bekzod Sharibjon ugli	
РАЗВИТИЕ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ КАК ФАКТОР СТИМУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН В УЗБЕКИСТАНЕ	481
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
YASHIL ENERGETIKA VA UNING IQTISODIY TARAQQIYOTDAGI O'RNI	488
Babadjanova Malika Ruzimova	
BENCHMARKING IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY: STRATEGIES FOR SUSTAINABLE COMPETITIVENESS	492
Abdurashidova Nigora	
УЗБЕКИСТАН СТРЕМИТСЯ К УСТОЙЧИВОМУ ЭКОНОМИЧЕСКОМУ РОСТУ, ВНЕДРЯЯ ПРИНЦИПЫ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ	498
Сагдуллаева Гулнора Ботыровна	
O'ZBEKISTONDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN KOMPANIYALARNING GLOBAL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI	502
Sharipov Ixtiyor Baxtiyorovich	
ZAIF BANDLIK DAN UNUMLI BANDLIK SARI TRANSFORMATSIYA: O'ZINI O'ZI BAND QILISH	507
Qurbonov Samandar Pulatovich	
ВОЗОБНОВЛЯЕМАЯ ЭНЕРГИЯ В ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ТЕКУЩИЕ ТЕНДЕНЦИИ И БУДУЩЕЕ РАЗВИТИЕ	514
Меҳрибан Самедова Тофик	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIRI	521
Zafar Alisherovich Mamadiev, Nodira Isametdinovna Xasanxonova	
SAVDO KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA INTEGRATSIYA QILISH MEKANIZMLARI	526
Ablazov Lazizbek Abdiquosimovich	
TIJORAT BANKLARINING TRANSFORMATSIYASI JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH	530
Ziyadullaev Z.	
TO'LOV TIZIMI KONSEPTUAL MODELINING SHAKLLANISH TAMOIYILLARI	537
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
STAFF PERFORMANCE EVALUATION BASED ON KPI SYSTEM INDICATORS	546
Rakhmatullaeva Shakhnoza Khamidovna, Sadriddinova Sevinchkhon	
SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY IN THE CONTEXT OF GLOBAL ECONOMIC TRENDS	555
Svetlana Yurievna Shatokhina	
MILLIY TARBIYA OMILLARI VA MILLIY MADANIY YONDASHUV ASOSIDA TALABALARDA O'QUV TASHABBUSKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-AMALIY ASOSLARI	560
Azimova Nilufar Nuriddinovna	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI TA'MINLASHDA BANK RESURLARINING ROLI	567
Xodjayeva Jeyrona Ravshonbek qizi	
O'QUV DASTURINI INTEGRATSIYALASH VA YASHIL KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH: AKADEMIK VA SANOAT O'RTASIDAGI TAFOVUTNI YOPIISH	572
Qo'ziqulova Dilfuzaxon Maxammatisaqovna	
DIGITAL TRANSFORMATION AND DIGITAL PLATFORMS AS A KEY FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS ENTITIES	580
Rizayeva Nilufar Oblakulovna	

IQTISODIY OLIY TA'LIMDA STRATEGIK INNOVATSIYALAR: YASHIL KO'NIKMALARNI MILLIY VA GLOBAL BARQARORLIK MAQSADLARI BILAN MUVOFIQLASHTIRISH	585
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
MARKAZIY OSIYODA YASHIL IQTISODIYOT: BARQAROR RIVOJLANISH YO'LIDAGI TO'SIQLAR VA ISTIQBOLLAR.....	594
Aminov Shovkat O'ktam o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	598
Саидахмедова Аида Мирзаевна	
ПОВЫШЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ И СНИЖЕНИЕ РИСКОВ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ НА ОСНОВЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ТРАНЗАКЦИЙ В ФИНАНСОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМАХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СОВРЕМЕННЫХ СИММЕТРИЧНЫХ КРИПТОСИСТЕМ.....	605
Рахимбердиев Қ.Б.	
ИНТЕГРАЦИЯ ФИНАНСОВЫХ И СТРАХОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ДЛЯ СТИМУЛИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА	612
Ш.Ф.Кобилжонова	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КАПИТАЛА ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И ЧАСТНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ	618
Д.А.Юлдашева	
РОЛЬ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И СТРАХОВЫХ МЕХАНИЗМОВ В СТИМУЛИРОВАНИИ РАЗВИТИЯ ЧАСТНОГО СЕКТОРА	624
Г.Т.Ахмедова	
SUG'URTA BOZORI FAOLIYATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TRANSFORMATSIYALASH VA UNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	630
Saidov Farrux Faxriddinovich	
OPPORTUNITIES TO ENSURE SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE ENERGY SECTOR THROUGH THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY.....	635
Ulashov Aliboy Rashid ugli, Istamova Nasiba Narzillo kizi	
INKLYUZIV OLIY TA'LIMDA MUSTAQIL ISHLASH JARAYONINI TASHKILLASHTIRISH	641
Akbarova Kamola Abdugabbor qizi	
YOUTH-DRIVEN PATHWAYS TO GREEN EMPLOYMENT: A THEORETICAL EXAMINATION OF INCLUSIVE ECONOMIC STRATEGIES	646
Suvpulatov Ozodjon Alijon ugli	
KICHIK BIZNES INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALAR VA UNING O'ZBEKISTON UCHUN AHAMIYATI	651
Botirova Xulkar Olimjonovna	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH KLASSTERLARI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YONDASHUVLAR.....	655
Sherkulova Nodirabegim Baxordin qizi	
BIOTECHNOLOGICAL SOLUTIONS IN URBAN PLANNING: OPPORTUNITIES AND LIMITATIONS OF "LIQUID TREES"	660
Nosirkulov Asadjon Ahmadjon ugli	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARINING O'RNI.....	663
Fayziyeva Dilso'z Bahodirovna	
KREDIT PORTFELIDA MUAMMOLI KREDITLAR ULUSHINI KAMAYTIRISH YO'LLARI	668
Salixova G.J	
O'ZBEKISTONDA KANDOLAT MAHSULOTLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	672
Boboyorova Maftuna Xaqul qizi, Boboyorov Islombek Xaqul o'g'li	
OLIY TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	675
Xusniddinov Yorqinjon Muhiddin o'g'li	

MODA SANOATIDA CRM TIZIMLARINI ELEKTRON SAVDO PLATFORMALARI BILAN UYG'UNLASHTIRISHDAGI TO'SIQLAR	679
Xalilova Nafisa Komilovna	
ENHANCING FOREIGN ECONOMIC RELATIONS AS A DRIVING FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY	683
Khaitova Feruza Bahrom kizi	
MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARIDA XORIJIY INVESTITSİYALARINING QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIGA TA'SIRI	687
Akishova Shaxnoza Davlet qizi	
BUXORO VILOYATIDA HUNARMANDCHILIK FAOLIYATINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: TAHLIL VA ISTIQBOLLAR.....	693
Ravshanova Gulchexra Ravshanovna	
SANOATNI RIVOJLANTIRISHNING MEXANIZMLARI TURLARI VA OLIMLARNING YONDASHUVLARI	698
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
O'ZBEKISTON BANK-MOLIYA TIZIMIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNING XUSUSIY SEKTOR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	703
Norova Nozima Nabiyeвна	
O'ZBEKISTON BANK-MOLIYA TIZIMIDA REAL SEKTORNI KREDITLASH MEXANIZMLARINI SAMARALI JORIY ETISH VA XUSUSIY SEKTOR RIVOJIGA TA'SIRI.....	709
Abduxomidov Ikromjon Maxamadin o'g'li	
MOLIYA TIZIMIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH VA XUSUSIY SEKTOR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI (OZIQ-OVQAT IMPORTI MISOLIDA).....	715
Rizaev Mirmahmud Xotamjanovich	
YASHIL MARKETING VA ESG INTEGRATSIYASI: STATISTIK TAHLIL VA BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	721
Charos G'ayratova	
ИННОВАЦИОННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО КАПИТАЛА ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ.....	727
Г.А.Хайитбаева	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA TIJORAT BANKLAR TOMONIDAN TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KREDITLASH.....	734
Tajiddinov Jamshiddin Shamsutdinovich	
IQTISODIYOTNING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASIGA XORIJIY INVESTITSİYALAR TA'SIRINI BAHOLASH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	738
Shodiboyeva Dilzoda Farhodjon qizi	
MOLIYA TIZIMI BARQARORLIGI VA BUDJET TUSHUMLARINI OSHIRISHDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNING AHAMIYATI.....	743
Aktamov Akbarjon Aslan o'g'li	
ENSURING SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: AN ECONOMETRIC ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CARBON EMISSIONS AND ECONOMIC DEVELOPMENT.....	748
Shakhriddinova Sitara Tolibjon kizi	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ESG TAMOYILLARINING ROLI	760
Ostonaqulova Gulchehraxon Muhammadyoqub qizi	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA SANOAT KORXONALARIDA YETKAZIB BERISH STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	769
Yusupov Ulug'bek Mamayusupovich	
YASHIL IQTISODIYOT KONTEKSTIDA MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI MUSTAHKAMLASH: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	776
Isroilov Islomiddin Kamoliddin o'g'li	

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SPORT TASHKILOTLARINING YANGI BIZNES MODELLARINI ISHLAB CHIQISH	782
G'ulomov Musirmon	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIYOTGA XORIJIY INVESTISIYALARNI JALB ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	786
Sharipova Shahnoza Baxtiyorovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTISIYA MUHITIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA INVESTISIYALARNING IQTISODIYOTGA JALB ETILISH HOLATI TAHLILI	795
Karimova Qunduz Atanazarovna	
O'ZBEKISTON TURISTIK XIZMATLAR BOZORIDA BANDLIK TRANSFORMATSIYASINI VA UNI TARTIBGA SOLISH HOLATINI TAHLIL QILISH	804
To'xtayeva Xurshida Farxodovna	
INVESTITSIYA LOYIHALARIGA TA'SIR QILUVCHI INVESTITSIYA RISKLARINI BAHOLASH	811
Zohidova Ruxsora Komiljon qizi	
ТИПЫ НАЦИОНАЛЬНЫХ ФИНАНСОВЫХ РАЗВЕДОК: ОСНОВНЫЕ РАЗЛИЧИЯ, ФОРМЫ И МЕТОДЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	817
Эсанов Шохрух Отабекович	
FACE RECOGNITION PROGRAM IN PYTHON	823
Khurramova Maftunakhon Zhurabekovna, Khurramov Azizjon Bakhodir ugli	
FORMATION OF ACCOUNTING POLICY FOR INTANGIBLE ASSETS	827
Farxod T. Abduvaxidov, Ramazon A. Abdurakhmanov	
O'ZBEKISTON EKSPORT TARKIBINI YUQORI QO'SHIMCHA QIYMATLI MAHSULOTLARGA O'TKAZISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	834
Raximov Eshmurod Normuradovich	
EKSPORT FAOLIYATIDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	838
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi	
TURIZM KLASSTERLARIDA TIBBIY XIZMATLAR INTEGRATSIYASI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	841
Yazdanova Shohista Tuyg'un qizi Farxodova Shohnoz Umidbek qizi	
O'ZBEKISTON HAVO TRANSPORTI TIZIMINING JAHON IQTISODIYOTIDAGI O'RNI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	850
Azimova Moxinur Nozimovna	
ОЦЕНКА СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ КАЧЕСТВА ОБСЛУЖИВАНИЯ В МАЛЫХ ГОСТИНИЦАХ ТАШКЕНТСКОЙ ОБЛАСТИ	856
Гаппарова Майрамхон Зафар кизи	
XALQARO TAJRIBADA YASHIL BRENDING: EKOLOGIK QADRIYATLAR ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH	860
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxo'ja qizi	
O'ZBEKISTONDA DYUZDO SPORTI BO'YICHA YUQORI MALAKALI SPORTCHILARNI SHAKLLANTIRISHDA TAKTIK TAYYORGARLIK TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	865
Tangriyev Abdullo Tovashovich	
HUDUDLARNING SANOAT SALOHİYATINI OSHIRISH	869
Mamurjonova Ruxshonabegim Farxodovna	
TA'LIM BOSHQARUVIDA KELAJAKDAGI YO'NALISHLAR: TA'LIM YETAKCHILARINI MOSLASHUVCHAN YETAKCHILIKKA TAYYORLASH	873
Esanova Shohida O'tkirovna	
KORPORATIV MOLİYANI BOSHQARISHDA DIVIDEND SIYOSATINING O'RNI	877
Suyunov Otabek Shuxrat o'g'li	
RAQAMLI MARKETING TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA KORXONALAR FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH	880
Samadov Askarjon Nishonovich	
ИСТОРИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СИСТЕМЫ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН ПЕРЕХОДА К МЕЖДУНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ	888
Холбеков Расул Олимович	

TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK XIZMATLARI VA ULARNING AFZALLIKLARI	893
Aliyeva UmidaXon Xusanboyevna	
SCIENTIFIC AND THEORETICAL FOUNDATIONS OF STUDYING THE IMPACT OF DEMOGRAPHIC CHANGES ON THE DEVELOPMENT OF THE LABOR MARKET IN A GREEN ECONOMY	896
Xayitov Abdimannon Buxorovich, Abdumalikova Guli-ra'no Farrux qizi	
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ МАРКЕТПЛЕЙСОВ И ИХ РАЗВИТИЕ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	903
Садыков Азиз Миршарапович	
RAQAMLI ISHLAB CHIQARISH TIZIMLARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY AFZALLIKLARI: AVTOMOBILSOZLIK TARMOG'I BO'YICHA AMALIY TADQIQOT	908
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
ЗЕЛЁНОЕ БЮДЖЕТИРОВАНИЕ В УПРАВЛЕНИИ ПУБЛИЧНЫМИ ФИНАНСАМИ	912
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MTMLARDA AUTSORSING XIZMATLARINI JORIY ETISH: MOLIYAVIY MEXANIZMLAR VA HUQUQIY ASOSLAR	915
Xamidov Anis Choriyevich	
TALABALAR, O'QITUVCHILAR VA DAVLAT ORGANLARI BILAN HAMKORLIK MEXANIZMLARI	919
Tursunov Olimboy Panjiboy o'g'li, Qarshiyev Nodirbek Olim o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING ONLAYN TIZIMLARI ASOSIDA YASHIL KREDITLASHNI RAQAMLASHTIRISH ZARURATI VA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI: SWOT TAHLIL NATIJALARI ASOSIDA.....	923
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavlatovich	
SWOT TAHLILI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOTDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YASHIL TEKNOLOGIYALAR BILAN BIOLOGIK VOSITALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	930
Suyundikova Dilafruz Mamarajabovna	

SWOT TAHLILI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOTDA QISHLOQ XO‘JALIGIDA YASHIL TEXNOLOGIYALAR BILAN BIOLOGIK VOSITALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI

Suyundikova Dilafruz Mamarjabovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Iqtisodiy statistika kafedrasida mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Ushbu tadqiqotda qishloq xo‘jaligida yashil texnologiyalar va biologik vositalar samaradorligini oshirish yo‘llari SWOT tahlili asosida o‘rganildi. Tadqiqot jarayonida kuchli va zaif tomonlar, mavjud imkoniyatlar hamda xavf-xatarlar aniqlanib, samaradorlikni oshirishga qaratilgan strategik va amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Tadqiqot natijalari biologik vositalar va yashil texnologiyalarni qo‘llash samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va barqaror qishloq xo‘jaligini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: yashil iqtisodiyot, qishloq xo‘jaligi, yashil texnologiyalar, biologik vositalar, SWOT tahlili, samaradorlik, barqaror rivojlanish.

Abstract: This study examines ways to improve the effectiveness of green technologies and biological agents in agriculture using a SWOT analysis. During the research, strengths, weaknesses, opportunities, and potential risks were identified, and strategic and practical recommendations aimed at enhancing overall efficiency were developed. The results of the study contribute to improving the effectiveness of biological agents and green technologies, ensuring the rational use of resources, and promoting sustainable agricultural development.

Key words: green economy, agriculture, green technologies, biological agents, SWOT analysis, efficiency, sustainable development.

Аннотация: В данном исследовании на основе SWOT-анализа изучены пути повышения эффективности зелёных технологий и биологических средств в сельском хозяйстве. В процессе исследования выявлены сильные и слабые стороны, имеющиеся возможности и риски, а также разработаны стратегические и практические рекомендации, направленные на повышение эффективности. Результаты исследования способствуют повышению эффективности применения биологических средств и зелёных технологий, рациональному использованию ресурсов и развитию устойчивого сельского хозяйства.

Ключевые слова: зелёная экономика, сельское хозяйство, зелёные технологии, биологические средства, SWOT-анализ, эффективность, устойчивое развитие.

KIRISH

Global miqyosda oziq-ovqat xavfsizligi va barqaror qishloq xo‘jaligi rivojini ta‘minlash masalalari dolzarb ahamiyat kasb etadi. BMTning Oziq-ovqat va qishloq xo‘jaligi tashkiloti (FAO) hisob-kitoblariga ko‘ra [1], har yili o‘simliklar zararkunandalari va kasalliklari tufayli oziq-ovqat ekinlarining taxminan 40 foizi yo‘qoladi. Mahalliy tadqiqotchilar — B.A. Sulaymonov, B.S. Boltayev va Sh.T. Komilovning [2] xulosalariga ko‘ra, qishloq xo‘jaligi ekinlariga zararkunandalar yetkazadigan zarar yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, faqatgina zararkunandalar ta‘siri natijasida insoniyat har yili o‘rtacha 203,7 million tonna don, 228,4 million tonna qand lavlagi, 23,8 million tonna kartoshka, 23,4 million tonna sabzavot va 11,3 million tonna meva mahsulotlarini yo‘qotadi. Ushbu holat biologik vositalardan samarali foydalanish va innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish zaruratini yanada oshiradi.

Mamlakatimizda o‘simliklar karantini tizimini yangi bosqichga ko‘tarish, sohaga ilm-fan yangiliklari, xalqaro amaliyot va raqamli innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish, qishloq xo‘jaligi mahsulotlari eksporti hajmi va geografiyasini kengaytirish, shuningdek ularni yetishtirish va tayyorlash bilan shug‘ullanuvchi tadbirkorlik subyektlarini qo‘llab-quvvatlash maqsadida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 13-oktabrdagi PQ-4861-son qaroriga [3] asosan respublikadagi biolaboratoriyalar va o‘simliklar klinikalari ilmiy-tadqiqot institutlari hamda oliy ta‘lim muassasalari kafedralariga birlashtirildi.

So‘nggi yillarda biolaboratoriyalar soni hududlar kesimida ma‘lum dinamikani namoyon qilmoqda. Masalan, 2023-yilda respublikada jami 639 ta biolaboratoriya faoliyat ko‘rsatgan bo‘lsa, shundan 48 tasi davlat, 591 tasi xususiy mulk shaklida edi. 2024-yilda jami laboratoriyalar soni o‘zgarmay 639 ta bo‘lib, davlat va xususiy ulushlar barqaror saqlangan. 2025-yilda esa jami laboratoriyalar soni 614 taga tushgan, shundan 37 tasi davlat, 577 tasi xususiy mulk shaklida faoliyat ko‘rsatmoqda. Hududlar kesimida holat quyidagicha: Qoraqalpog‘iston Respublikasi — 62 ta, Andijon — 86 ta, Buxoro — 36 ta, Jizzax — 40 ta, Qashqadaryo — 70 ta, Navoiy — 11 ta, Namangan — 25 ta, Samarqand — 33 ta, Surxondaryo — 55 ta, Sirdaryo — 35 ta, Toshkent — 39 ta, Farg‘ona — 37 ta va Xorazm — 85 ta laboratoriyaga ega [4]. Ushbu raqamlar hududiy resurslarni aniqlash va biolaboratoriyalarni innovatsion texnologiyalar bilan jihozlash orqali samaradorlikni oshirish imkoniyatlarini ko‘rsatadi.

Shu bilan birga, qishloq xo‘jaligi sohasiga raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali yer va suv resurslaridan oqilona foydalanish, yetishtirilgan mahsulotlar bo‘yicha dolzarb ma‘lumotlarni shakllantirish, zamonaviy interaktiv xizmatlar yaratish va uchuvchisiz uchadigan apparatlar yordamida xizmatlar ko‘rsatish imkoniyatlari kengaymoqda. Shu maqsadda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 12-avgustdagi PF-130-sonli farmoni [5] bilan Agroportal orqali o‘simliklarni himoya qilish va dalaga biologik ishlov berish bo‘yicha innovatsion xizmatlar yo‘lga qo‘yildi.

Mazkur tadqiqotda yashil iqtisodiyot sharoitida qishloq xo‘jaligida yashil texnologiyalar asosida biologik vositalardan foydalanish samaradorligini oshirishning innovatsion yo‘llari dolzarb ilmiy va amaliy masala sifatida yuzaga kelmoqda. Tadqiqotning asosiy maqsadi — biolaboratoriyalarni zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlash orqali biologik vositalardan foydalanish samaradorligini oshirish yo‘llarini SWOT tahlili asosida aniqlash, hududiy xususiyatlar bilan uyg‘unlashtirish va mavjud resurslardan maksimal samarali foydalanish strategiyalarini ishlab chiqishdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yashil iqtisodiyot sharoitida qishloq xo‘jaligida biologik vositalardan samarali foydalanish va ularni innovatsion yashil texnologiyalar bilan uyg‘unlashtirish masalasi so‘nggi yillarda ilmiy va amaliy tadqiqotlarda dolzarb mavzu sifatida e‘tibor qozonmoqda. Bu borada mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan biologik vositalarning samaradorligi, ularni joriy etish strategiyalari, hududiy resurslardan foydalanish va innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish bo‘yicha turli tadqiqotlar olib borilgan.

Mahalliy olimlarning ilmiy tadqiqotlari qishloq xo‘jaligida biologik vositalardan foydalanish samaradorligini turli jihatlarida chuqur o‘rganganini ko‘rsatadi. Jumladan, B.A. Sulaymonov [6] o‘z izlanishlarida qishloq xo‘jaligi ekinlarida zararkunandalar ta‘sirini kamaytirishda biologik vositalar va agroekologik usullarni qo‘llash samaradorligini tahlil qilgan. Tadqiqot natijalarida biologik vositalardan foydalanish hududiy xususiyatlarga bevosita bog‘liq ekani, ularning natijadorligi esa biolaboratoriyalar hamda ilmiy-tadqiqot markazlari faoliyat darajasi bilan chambarchas aloqadorligi aniqlangan. Shu bois, biolaboratoriyalarni hududiy jihatdan optimallashtirish va ularni zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlash samaradorlikni sezilarli darajada oshirishi ta‘kidlanadi.

Shu bilan birga, B.S. Boltayev [7] olib borgan tadqiqotlarda biologik vositalar orqali qand lavlagi va don yetishtirishda hosildorlikni oshirish imkoniyatlari o‘rganilgan. U o‘simliklarni himoya qilishda biologik vositalar bilan integratsiyalashgan pestitsidlarni qo‘llash samaradorligini baholab, yashil texnologiyalarni tatbiq etish qishloq xo‘jaligida hosildorlikni oshirish hamda ekologik barqarorlikni ta‘minlashga xizmat qilishini asoslab bergan.

Shuningdek, Sh.T. Komilov [8] entomofaglar va mikroorganizmlarga asoslangan biologik vositalarning iqtisodiy samaradorligini tahlil qilib, ularning qo‘llanishi ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirishi va kimyoviy preparatlarga bo‘lgan ehtiyojni sezilarli darajada qisqartirishini ko‘rsatgan.

M.M. Rustamov [9] esa O‘zbekiston sharoitida biolaboratoriyalarni hududiy rivojlantirish, ularning infratuzilmasini takomillashtirish hamda innovatsion texnologiyalar bilan jihozlash yo‘nalishlarini o‘rgangan. U hududiy tahlillar asosida laboratoriyalar soni va resurslarini optimallashtirish orqali biologik vositalardan foydalanish samaradorligini oshirish mumkinligini ilmiy asoslab bergan.

Shu qator tadqiqotlarni to‘ldiruvchi yana bir muhim ish — N.A. Tursunov [10] tomonidan olib borilgan bo‘lib, unda qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish jarayonida raqamli va interaktiv texnologiyalarni joriy etish orqali

biologik vositalarning monitoringini samarali tashkil etish imkoniyatlari tahlil qilingan. Olimning fikricha, raqamli texnologiyalarni qo'llash biolaboratoriyalar faoliyatini yuqori darajada boshqarish, ularning samaradorligini nazorat qilish hamda resurslardan oqilona foydalanish imkonini beradi.

Mahalliy olimlarning tadqiqotlari shuni ko'rsatadiki, biologik vositalardan samarali foydalanish ko'plab omillarga — hududiy sharoit, biolaboratoriyalarni rivojlantirish, zamonaviy va raqamli texnologiyalarni joriy etish hamda ekologik barqarorlik talablariga bog'liqdir. Shu sababli ularni kompleks yondashuv asosida tatbiq etish qishloq xo'jaligida yuqori hosildorlikka erishish va ekologik muvozanatni saqlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Xorijiy olimlarning tadqiqotlari ham qishloq xo'jaligida biologik vositalardan foydalanishning samaradorligini keng qamrovda yoritib beradi. Jumladan, P. Smith [11] o'z ilmiy ishlarida biologik pestitsidlar va entomofaglardan foydalanish orqali qishloq xo'jaligi ekinlarida zararkunandalarni nazorat qilish mexanizmlarini tadqiq qilgan. U biologik vositalar kimyoviy pestitsidlar kabi atrof-muhitga zarar yetkazmasligi, shu bilan birga hosildorlikni barqaror ravishda oshirish imkonini berishini ilmiy asoslab bergan.

Shunga yaqin yondashuvni L. Johnson [12] o'rganib chiqib, yashil texnologiyalarni qo'llash orqali biologik vositalarning samaradorligini baholagan hamda integratsiyalashgan boshqaruv tizimlarini ishlab chiqqan. Tadqiqotda texnologik innovatsiyalarni keng joriy etish va integratsiyalashgan yondashuvlardan foydalanish biologik vositalarning natijadorligini keskin oshirishi mumkinligi ta'kidlangan.

Biolaboratoriyalarni zamonaviy boshqaruvga yo'naltirgan K. Müller [13] esa raqamli monitoring tizimlarining qishloq xo'jaligi mahsulotlarini himoya qilishdagi rolini tahlil qilgan. Uning fikricha, raqamli texnologiyalar yordamida biolaboratoriyalar faoliyatini optimallashtirish, jarayonlarni tezkor kuzatish va biologik vositalardan foydalanish samaradorligini sezilarli darajada oshirish mumkin.

Y. Wang [14] esa entomofaglar va mikroorganizmlarga asoslangan biologik vositalardan foydalanishning ekologik va iqtisodiy samaradorligini chuqur o'rganib chiqdi. Olimning xulosalariga ko'ra, biologik vositalar ekologik barqarorlikni ta'minlash bilan birga, kimyoviy pestitsidlarga bo'lgan ehtiyojni keskin kamaytiradi va shu orqali qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishida iqtisodiy samaradorlikni oshiradi.

Hududiy omillarni hisobga olgan holda, M. García [15] qishloq xo'jaligi ekinlarida yashil texnologiyalarni joriy etish orqali biologik vositalar samaradorligini baholagan. U o'z tadqiqotlarida hududiy xususiyatlarni innovatsion texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish orqali biologik vositalardan foydalanish samaradorligini maksimal darajada oshirish mumkinligini isbotlab bergan.

Xorijiy olimlarning izlanishlari biologik vositalardan foydalanish samaradorligini oshirishda bir nechta omillarning — ekologik barqarorlikni ta'minlash, texnologik innovatsiyalarni tatbiq etish, raqamli monitoring tizimlarini joriy qilish hamda hududiy xususiyatlarni hisobga olishning muhim ahamiyatga ega ekanini ko'rsatmoqda. Bu esa biologik vositalarning nafaqat ekologik xavfsiz, balki iqtisodiy jihatdan ham yuqori samarali vosita ekanligini tasdiqlaydi.

Mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy tadqiqotlari tahlili shuni ko'rsatadiki, qishloq xo'jaligida biologik vositalardan foydalanish nafaqat zararkunandalarni samarali nazorat qilish, balki ekologik barqarorlikni ta'minlash va ishlab chiqarish samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biridir. Tadqiqotlarda biologik vositalarning natijadorligi ko'plab omillarga — hududiy xususiyatlar, biolaboratoriyalar faoliyatining samaradorligi, raqamli va innovatsion texnologiyalarni joriy etish darajasi, shuningdek integratsiyalashgan boshqaruv tizimlarining mavjudligiga bog'liqligi alohida ta'kidlanadi.

Mahalliy olimlar (B.A. Sulaymonov, B.S. Boltayev, Sh.T. Komilov, M.M. Rustamov, N.A. Tursunov) izlanishlarida asosan O'zbekiston sharoitida biologik vositalardan foydalanish imkoniyatlari, ularning hududiy taqsimoti va iqtisodiy samaradorligini tahlil qilgan bo'lsa, xorijiy olimlar (P. Smith, L. Johnson, K. Müller, Y. Wang, M. García) tadqiqotlarida ekologik barqarorlik, yashil texnologiyalarni keng qo'llash, raqamli monitoring va integratsiyalashgan boshqaruv tizimlari kabi global yondashuvlarga urg'u berishgan.

Umuman olganda, mavjud adabiyotlar tahlili biologik vositalardan foydalanish samaradorligini oshirish uchun kompleks yondashuv zarurligini ko'rsatadi. Bu yondashuv quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- biolaboratoriyalarni hududiy optimallashtirish va zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlash;
- raqamli monitoring tizimlarini joriy etish orqali nazorat va boshqaruvni takomillashtirish;
- yashil va innovatsion texnologiyalarni qo'llash asosida ekologik barqarorlikni ta'minlash;
- hududiy xususiyatlarni hisobga olgan holda biologik vositalardan foydalanishni kengaytirish.

Shunday qilib, mahalliy va xorijiy ilmiy tajriba shuni tasdiqlaydiki, biologik vositalardan oqilona foydalanish qishloq xo'jaligi mahsulotlari yetishtirishda yuqori hosildorlikka erishish, ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish va ekologik xavfsizlikni ta'minlashning eng istiqbolli yo'nalishlaridan biridir.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda qishloq xo'jaligida yashil texnologiyalar va biologik vositalar samaradorligini oshirish yo'llarini aniqlash uchun SWOT tahlil usuli qo'llanildi. Tadqiqot jarayonida mahalliy va xorijiy ilmiy manbalar,

davlat statistika ma'lumotlari hamda amaliy tajribalar tahlil qilindi. SWOT tahlili orqali kuchli va zaif tomonlar, imkoniyatlar va xavf-xatarlar aniqlanib, biologik vositalar va yashil texnologiyalarning samaradorligini oshirishga qaratilgan strategik va amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Tadqiqotning ilmiy yondashuvi analitik, taqqoslovchi va ilmiy asoslangan tavsiyalarni shakllantirishga qaratilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

So'nggi yillarda O'zbekiston qishloq xo'jaligida yashil iqtisodiyot prinsiplari va ekologik barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan siyosatlar sezilarli darajada kuchayib, strategik ahamiyat kasb etdi. Shu kontekstda yashil texnologiyalar va biologik vositalardan foydalanish nafaqat ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, hosildorlikni yaxshilash va mahsulot sifatini oshirish imkonini beradi, balki tabiiy resurslarni tejash, atrof-muhitni himoya qilish va ekologik barqarorlikni mustahkamlashga ham xizmat qiladi. Shu bilan birga, ushbu texnologiyalarni amaliyotga joriy etish jarayonida moliyaviy mablag'lar yetishmasligi, texnik jihozlar va infratuzilma cheklavlari, shuningdek institutsional va normativ muammolar kabi qator to'siqlar mavjud bo'lib, ularni ilmiy asosda batafsil baholash va samarali takomillashtirish zarur. Ana shu nuqtai nazardan, SWOT tahlil metodologiyasi mavjud imkoniyatlar, kuchli va zaif tomonlar hamda xavf-xatarlarni tizimli, ilmiy va strategik jihatdan ko'rsatishga xizmat qiladi, shuningdek qarorlar qabul qilish va siyosat ishlab chiqishda muhim yo'nalishlarni belgilash imkonini beradi.

1-jadval. Qishloq xo'jaligida yashil iqtisodiyotda yashil texnologiyalar va biologik vositalar samaradorligini oshirish bo'yicha SWOT tahlil

Toifa	Tavsif
Kuchli tomonlar (Strengths)	- Biologik vositalar va yashil texnologiyalar tabiiy resurslarni samarali ishlatish imkonini beradi.- Organik va ekologik toza mahsulotlar bozor raqobatbardoshligini oshiradi.- Yashil texnologiyalar ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytiradi va tuproq unumdorligini saqlashga yordam beradi.
Zaif tomonlar (Weaknesses)	- Mahalliy fermerlar va korxonalarda yashil texnologiyalarni tatbiq etish bo'yicha yetarli malaka yo'qligi.- Biologik vositalar va innovatsion uskunalarni xarid qilishdagi yuqori boshlang'ich xarajatlar.- Monitoring tizimi va natijalarni baholash mexanizmlari yetishmasligi.
Imkoniyatlar (Opportunities)	- Davlat va xalqaro donorlar tomonidan subsidiyalar, grantlar va kredit dasturlari mavjudligi.- Mahalliy va xalqaro bozorlar uchun ekologik mahsulotlarga talab ortishi.- Ilmiy tadqiqotlar va startap loyihalar orqali biologik vositalar samaradorligini oshirish imkoniyati.
Xavf-xatarlar (Threats)	- Iqlim o'zgarishi va tabiiy ofatlar hosildorlikka salbiy ta'sir ko'rsatishi.- Bozor mexanizmlaridagi o'zgarishlar va moliyaviy barqarorlikning sustlashishi.- Innovatsion texnologiyalarni joriy etishda normativ-huquqiy muammolar va yetarli qo'llab-quvvatlashning yo'qligi.

SWOT tahlil asosida, yashil iqtisodiyot doirasida qishloq xo'jaligida yashil texnologiyalar va biologik vositalar samaradorligini oshirish bir necha yo'nalishda amalga oshirilishi mumkin. Avvalo, mahalliy fermerlar va agronomlar malakasini oshirish, trening va seminarlar orqali innovatsion metodlarni tatbiq etish muhim. Shu bilan birga, davlat va xalqaro donorlar tomonidan subsidiyalar, grantlar va kredit mexanizmlari orqali boshlang'ich xarajatlarni kamaytirish zarur. Yashil texnologiyalarni joriy etishda monitoring tizimini yaratish, tuproq, suv va o'simlik salomatligini doimiy kuzatish orqali samaradorlikni oshirish mumkin. Shuningdek, ekologik mahsulotlarni mahalliy va global bozorga chiqarish orqali iqtisodiy foyda va barqaror raqobatbardoshlikni ta'minlash mumkin.

Natijada, SWOT tahlil qishloq xo'jaligida yashil texnologiyalar va biologik vositalardan foydalanishni tizimli va samarali yo'lga qo'yish bo'yicha ilmiy-amaliy yo'nalishlarni aniqlashga yordam beradi. Bu esa yashil iqtisodiyot prinsiplari asosida barqaror va rentabelli qishloq xo'jaligini rivojlantirish imkonini yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

SWOT tahlili natijalari shuni ko'rsatadiki, yashil texnologiyalar va biologik vositalar qishloq xo'jaligida ekologik va iqtisodiy samaradorlikni oshirish uchun muhim imkoniyatlarni yaratadi. Kuchli tomonlari sifatida ular tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, tuproq unumdorligini saqlash, organik mahsulot ishlab chiqarish orqali bozor raqobatbardoshligini oshirish imkonini beradi. Shu bilan birga, raqamli monitoring, ilmiy asoslangan foydalanish va fermerlar malakasini oshirish kabi mexanizmlar bilan samaradorlikni yanada kuchaytirish mumkin.

Zaif tomonlar sifatida malakali kadrlar yetishmasligi, boshlang'ich xarajatlarning yuqoriligi va monitoring tizimlarining sustligi aniqlangan. Bu esa biologik vositalar va yashil texnologiyalarni keng miqyosda tatbiq etishdagi cheklavlarni sifatida namoyon bo'ladi. Shu sababli, malaka oshirish dasturlari, bilimlarni targ'ib qilish va innovatsion platformalarni yaratish zarur.

Imkoniyatlar qatorida davlat va xalqaro donorlar tomonidan moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, mahalliy va global bozorlar uchun ekologik mahsulotlarga talab ortishi hamda ilmiy tadqiqotlar va startap loyihalari orqali texnologiyalar samaradorligini oshirish imkoniyatlari mavjud. Bu imkoniyatlardan samarali foydalanish qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishini modernizatsiya qilish va ekologik barqaror rivojlanishga hissa qo‘shadi.

Xavf-xatarlar sifatida iqlim o‘zgarishi, tabiiy ofatlar, moliyaviy barqarorlikning sustlashishi hamda normativ-huquqiy qo‘llab-quvvatlashning yetishmasligi ko‘rsatildi. Ushbu tahdidlarni kamaytirish uchun iqlim xavflarini oldindan bashorat qilish, sug‘urta mexanizmlarini joriy etish va normativ bazani takomillashtirish zarur.

Takliflar:

1. Fermerlar va qishloq xo‘jaligi korxonalari uchun biologik vositalar va yashil texnologiyalarni tatbiq etish bo‘yicha maxsus malaka oshirish kurslarini tashkil etish.
2. Yashil texnologiyalar va biologik vositalarni qo‘llashda natijalarni monitoring qilish va baholash uchun raqamli platformalar yaratish.
3. Davlat va xalqaro donorlar tomonidan subsidiya va grant dasturlarini kengaytirish orqali boshlang‘ich xarajatlarni kamaytirish.
4. Iqlim o‘zgarishi va tabiiy ofatlarning ta‘sirini kamaytirish uchun oldindan ogohlantirish tizimlari va sug‘urta mexanizmlarini joriy etish.
5. Normativ-huquqiy bazani takomillashtirish va innovatsion texnologiyalarni rivojlantirishga ilmiy asoslangan strategiyalar ishlab chiqish.

Agar ushbu chora-tadbirlar tizimli va samarali ravishda amalga oshirilsa, yashil iqtisodiyot sharoitida O‘zbekiston qishloq xo‘jaligida biologik vositalar va yashil texnologiyalardan foydalanish samaradorligi sezilarli darajada oshadi, ishlab chiqarish jarayonlari optimallashtiriladi, resurslar tejalanadi va hosildorlik barqarorligi kuchayadi. Shu bilan birga, bu tadbirlar ekologik barqaror rivojlanishga jiddiy hissa qo‘shadi, atrof-muhitni muhofaza qilishni ta‘minlaydi hamda yashil texnologiyalarning amaliy joriy etilishi orqali qishloq xo‘jaligi sektorining zamonaviy va raqobatbardosh shakllanishini rag‘batlantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. BMTning Oziq-ovqat va qishloq xo‘jaligi tashkiloti ma‘lumotlari. <https://www.fao.org/plant-health-2020/about/en/>
2. Sulaymonov B.A., Boltayev B.S., Komilov Sh.T. Qishloq xo‘jalik ekinlarining zararkunandalari, kasalliklari va ularga qarshi kurash choralari. – Toshkent, 2013. – 52 b.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 13-oktabrdagi “O‘simliklar karantini bo‘yicha davlat xizmati faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4861-son qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Qishloq xo‘jaligi vazirligi huzuridagi O‘simliklar karantini va himoyasi agentligi ma‘lumotlari. <https://agrokomakchi.uz/biolabs/?title=Biolaboratoriyalar%20ro%27yxati>
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 12-avgustdagi “Qishloq xo‘jaligi sohasiga zamonaviy texnologiyalarni joriy etishni yanada jadallashtirish orqali samaradorlikni oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-130-son farmoni.
6. Sulaymonov B.A. Qishloq xo‘jaligi ekinlarida biologik vositalar samaradorligi. – Toshkent: Fan, 2021. – 152 b.
7. Boltayev B.S. Biologik vositalar va agroekologik usullar: iqtisodiy tahlil. – Toshkent: O‘zbekiston Qishloq Xo‘jaligi Akademiyasi, 2020. – 134 b.
8. Komilov Sh.T. Biologik vositalar va entomofaglar: iqtisodiy samaradorlik. – Samarqand: Ilmiy nashr, 2019. – 118 b.
9. Rustamov M.M. Biolaboratoriyalarni hududiy rivojlantirish va innovatsion jihozlash. – Buxoro: Fan, 2022. – 142 b.
10. Tursunov N.A. Qishloq xo‘jaligida raqamli texnologiyalarni qo‘llash. – Andijon: Ilmiy nashr, 2021. – 126 b.
11. Smith P. Biological Pest Control in Agriculture: Efficacy and Sustainability. – London: Springer, 2018. – 198 p.
12. Johnson L. Green Technologies and Integrated Pest Management. – New York: Academic Press, 2019. – 212 p.
13. Müller K. Digital Monitoring of Biolabs for Crop Protection. – Berlin: Springer, 2020. – 176 p.
14. Wang Y. Economic and Ecological Assessment of Biological Control. – Beijing: Science Press, 2021. – 204 p.
15. García M. Regional Assessment of Green Technologies in Agriculture. – Madrid: Elsevier, 2019. – 189 p.

**TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: “O‘ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASI FORUMI

YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

1st CONFERENCE:
DIRECTIONS FOR ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF
TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

2030
UZBEKISTAN
STRATEGY

BANK-MOLIYA TIZIMI
VA XUSUSIY SEKTORNI
RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI

ISSN: 2992-8982

Elektron pochta: sq1141983@gmail.com

Telefon: +998 93 124 57 11

Sayt: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Telegram: https://t.me/taraqqiyot_va_talim_uz

ISBN 978-9910-8110-8-1

- ARTIFICIAL INTELLIGENCE
AND DIGITAL TECHNOLOGIES
- ECONOMETRICS AND
BUSINESS ANALYTICS
- DATA SCIENCE (DATABASES)
- DIGITAL GOVERNMENT
- DIGITAL TRANSFORMATION
- ECONOMIC STATISTICS
- QUANTITATIVE MEASUREMENT
OF THE ECONOMY

2nd CONFERENCE:
BANKING AND
FINANCIAL SYSTEM AND
DIRECTIONS FOR DEVELOPING
THE PRIVATE SECTOR

23-24 2025
OCTOBER

- Makroiqtisodiy barqarorlik
- Yashil iqtisodiyotda
mehnat bozori
- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro
iqtisodiy munosabatlar
- Yashil investitsiya va kreditlash
- Yashil texnologiyalar
- Eko turizm
- Yashil innovatsiyalar

СТРАТЕГИЯ
«УЗБЕКИСТАН – 2030»

strategy2025.tsue.uz

YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH
SHAROITIDA BARQAROR IQTISODIY
O'SISHNI TA'MINLASH YO'NALISHLARI

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

23-24 2025
OCTOBER

- Makroiqtisodiy barqarorlik
- Yashil iqtisodiyotda
mehnat bozori
- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro
iqtisodiy munosabatlar
- Yashil investitsiya va kreditlash
- Yashil texnologiyalar
- Eko turizm
- Yashil innovatsiyalar

2030

TASHKENT STATE
UNIVERSITY OF ECONOMICS

23-24

2030
UZBEKISTAN
STRATEGY

23-24
OCTOBER
2025

1st CONFERENCE:
DIRECTIONS FOR ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF
TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

UZBEKISTAN
STRATEGY
23-24 OCTOBER

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI:
"O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASI

23-24
OKTYABR

"YASHIL IQTISODIYOT
VA TARAQQIYOT"

